„ACGV ENERGOEXPERT SERVICE” SRL, str. Alba-Iulia 105 ap.9, mun. Chișinău,
c/f 1012600013552, TVA 0507842,
tel. +373 601 36 403, +373 796 60 189

Către:
Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Subiect: *Observații tehnice și propuneri de completare pentru Strategia Energetică a Republicii Moldova 2025–2050*

Stimați Domni și Doamne,

Subsemnatul, Victor Chipar, director al companiei ACGV Energoexpert Service SRL, în calitate de auditor energetic și profesionist implicat activ în dezvoltarea proiectelor din domeniul eficienței energetice și al infrastructurii energetice, vă adresez prezenta scrisoare pentru a transmite un set de observații tehnice și propuneri de completare privind proiectul Strategiei Energetice 2025–2050, aflat în consultare publică.

După o analiză detaliată a conținutului, considerăm că documentul este corect orientat la nivel de obiective, dar insuficient structurat la nivel de execuție. Mai jos, prezentăm un rezumat al principalelor lipsuri identificate și, în completare, o anexă tehnică cu măsuri recomandate.

I. Elemente critice lipsă din Strategia Energetică 2025–2050

1. **Plan de implementare pe termen scurt (2025–2030)**

- Lipsă totală de etapizare. Este necesar un program cu:
  - Măsuri prioritare pe termen scurt, cu termene (trimestru/an);
  - Estimări de cost pentru acțiuni majore;
  - Repartizarea responsabilității instituționale;
  - Sincronizare cu bugetul de stat, bugetele locale și finanțatori externi (BERD, BEI, UE).

2. **Arhitectură de finanțare**

- Nu este descris niciun mecanism de finanțare:
  - Lipsa unui fond național de tranziție energetică;
  - Nicio mențiune privind parteneriate public-private (infrastructură EV, cogenerare, SACET);

- Nu există un calendar al licitațiilor (pentru energie regenerabilă, flexibilitate etc.).

3. **Scenarii energetice**

- Strategia nu oferă simulări de evoluție a cererii și ofertei:
  - Nu sunt analizate scenarii de electrificare accelerată;
  - Nu se modelează volatilitatea prețurilor la energie și gaze;
  - Nu se calculează impactul asupra balanței comerciale și a PIB.

4. **Prioritizarea proiectelor**

- Nu există:
  - Criterii clare de selecție (ex. costul evitării CO_2 per tonă);
  - Filtre de eligibilitate (tehnologii mature, ROI < 10 ani);
  - Evaluare energetică, economică și socială agregată.

5. **Sectorul privat și consumatorii finali**

- Strategia nu definește rolul concret al următorilor actori:
  - Prosumatori, gospodării, IMM-uri;
  - Industrie mare consumatoare de energie;
  - Sprijin pentru eficiență energetică la scară mică (ex. audituri, cofinanțări).

6. **Monitorizare, indicatori, audit**

- Lipsesc complet:
  - Indicatori măsurabili intermediari (2026, 2028, 2030);
  - Tablou de bord energetic național, cu actualizare publică;
  - Audit anual extern tehnic și financiar asupra execuției strategiei.

7. **Coerență intersectorială**

- Documentul nu leagă energia cu:
  - Agricultura (biomasă, deșeuri organice);
  - Mediu (deșeuri solide, aer);
  - Educație și piața muncii (formare, certificare competențe).

II. Anexă tehnică – Priorități suplimentare pentru Strategia Energetică 2025–2050

1. **Context:** Strategia actuală este declarativă și incompletă. Prezenta anexă adaugă măsuri esențiale, realiste și fezabile financiar.

2. **Măsuri propuse**

A. Producere și securitate energetică

- Construcția unei centrale electrice cu ciclu combinat (gaz + abur);
- Capacitate națională de stocare prin baterii de mari dimensiuni (prin licitații anuale).

B. Încălzire instituțională

- Pompe de căldură la toate instituțiile publice neconectate la SACET;
- Pompe de căldură mari doar unde există surse locale de căldură de joasă temperatură și consum constant (ex. spitale, cartiere dense, procese industriale).

C. Rețele și contorizare

- Modernizare rețele 110–330 kV cu monitorizare dinamică;
- Contorizare inteligentă completă până în 2030.

D. Întreprinderi strategice de stat

Audituri energetice însoțite de măsuri de modernizare tehnică a întreprinderilor de stat, cu scopul reducerii pierderilor tehnologice, optimizării consumurilor și creșterii eficienței operaționale, în următoarele domenii:

- Alimentare cu apă și canalizare: reabilitarea stațiilor de pompare, automatizarea reglajului, reducerea pierderilor de presiune, recuperarea energiei acolo unde este posibil;
- Centrale termice și electrice cu termoficare: modernizarea cazanelor, conversia combustibililor, sisteme avansate de automatizare și cogenerare;
- Infrastructură de transport public și logistică: conversia la propulsie electrică sau hibridă, optimizarea rutelor, sisteme de frânare regenerativă, digitalizarea fluxurilor logistice.

E. Finanțare și plan investițional 2025–2030

- Fond energetic cu 3 componente:
  - Energie regenerabilă;
  - Eficiență energetică;
  - Flexibilitate/operațiuni de echilibrare;
- Pachet minim:
  - 3 licitații/an pentru RES și stocare;
  - Modernizare la 100.000 apartamente;
  - 300 GWh economii anuale din proiecte de eficiență.

F. Indicatori cheie de performanță

- Timp autorizare RES (zile);
- Putere instalată anuală de stocare (MW);
- Emisii specifice CO_2 la încălzire (g/kWh);
- Clădiri publice renovate profund (%/an);
- Timp mediu racordare clienți non-casnici.

3. **Concluzie:** Fără aceste completări, strategia riscă să rămână un document politic fără aplicabilitate. Măsurile propuse au fundament tehnic, impact economic clar și pot fi implementate gradual cu bugete sustenabile.

Cu respect,

Victor Chipar

Director, ACGV ENERGOEXPERT SERVICE SRL

Auditor Energetic,

02.09.2025, mun. Chișinău

Digitally signed by Chipar Victor
Date: 2025.09.02 14:25:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ